

Raport narativ
privind activitatea desfășurată în cadrul Î.M. Centrul Lingvistic Casa Limbii
Române "Nichita Stănescu"
în anul 2025

Informații generale

Î.M.Casa Limbii Române "Nichita Stănescu" a fost fondată *constituită în 1998, atribuindu-i-se misiunea de a organiza cursuri de studiere a limbii române de către populația alogenă din mun. Chișinău. În 2025, prin decizia CMC nr.11/5 din 03.09.2024* "Cu privire la reorganizarea, prin fuziune (absorbție), a Î.M, Centrul Lingvistic și a Î. M. Casa Limbii Române "Nichita Stănescu" a fost creată Î.M. Centrul Lingvistic Casa Limbii Române "Nichita Stănescu" (referită în continuare- CLR). Entitatea reorganizată a fost înregistrată de Agenția Servicii Publice (ASP) în Registrul de stat al persoanelor juridice, conform Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi.

Capitalul social al CLR constituie 7729 lei (conform datelor ASP).

Capacitatea instituțională

Anual, în cadrul CLR este aprobat Statul de personal care cuprinde conform Structurii organizatorice 29 unități de personal. Efectiv, în cadrul CLR pe parcursul perioadei de raportare au activat 23 angajați (dintre care 3 consilieri și 3 cenzori), încă 6 unități preconizate implementării activităților cultural-educative, elaborării programelor pentru lansarea cursurilor de predare a limbii engleze și cursurilor de utilizare a programelor de calculator fiind temporar vacante din motivul limitării bugetului. Întregul efectiv a asigurat buna desfășurare a activității în conformitate cu obiectivele statutare, coordonarea și controlul activităților derulate în cadrul CLR, organizarea unui proces de predare-învățare adecvat cerințelor actuale. Ponderea personalului managerial și didactic calificat este de 100%. Procesul de predare-învățare este asigurat de 10 cadre didactice, având o pregătire specială și o bună experiență în metodologia predării limbii române cetățenilor alolingvi care este bazată pe niște principii specifice.

Pentru a facilita procesul de învățare, profesorii CLR participă la diferite programe de formare profesională. Astfel, câțiva profesori au urmat un curs de perfecționare organizat de Institutul Cultural Român pentru cadrele didactice care predau limba română în țările din jurul României. La finele a.2025, în urma unei colaborări eficiente cu Institutul de Filologie al Academiei de Științe a RM, a fost organizat un training

metodologic axat pe didactica formării competențelor lingvistice, pe noile abordări în predarea gramaticii limbii române.

Managementul activității

Ajustarea cadrului legal

CLR își desfășură activitatea în baza Statutului, aprobat prin *decizia CMC și înregistrat de către ASP pe 25.06.2025*.

Conform Statutului, principalele genuri de activitate, conform CAEM 2, sunt:

- Învățământul secundar general
- Activități de editare
- Activități de organizare a expozițiilor și congreselor

CLR activează pe principii de autogestiune, fiind, parțial, subvenționat de către CM Chișinău.

Organele de conducere ale CLR sunt:

- *Fondatorul*
- *Consiliul de administrație, constituit prin Decizia CMC nr.18 din 02.09.2025*
- *Administratorul*
- *Comisia de cenzori, constituită prin Decizia CMC nr.18 din 02.09.2025 .*

Pentru a asigura desfășurarea activității în cadru legal, în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale”, Hotărârea de Guvern nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Legii nr. 246/2017 cu privire la întreprinderile de stat și întreprinderea municipală, a fost elaborat un proiect de decizie cu privire la aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor aplicabile beneficiarilor cursurilor de limbă română, la aprobarea acestor tarife, precum și la aprobarea Listei categoriilor de persoane beneficiare ale dreptului de a studia limba română gratuit în cadrul CLR. Proiectul a fost avizat de către DGECT prin Avizul nr.1-05/1-181 din 12.02.2026.

Actualmente, acest proiect de decizie este în proces de examinare la Direcția Generală Finanțe, ulterior urmând să fie prezentat Consiliului municipal Chișinău spre aprobare.

Organizarea procesului didactic

În anul de raportare, au frecventat cursurile organizate în cadrul CLR cca 246.3 persoane lunar, formându-și competențe *de comunicare* în limba română.

În cadrul CLR este aplicată programa de educație generală a adulților "Studiem româna eficient și rapid", elaborată de lectorul universitar Alexei Axan, doctor în științe, și dna Sabine Krause, dr.phil., Universitatea din Leipzig, Institutul de Romanistică, fiind un proiect didactic de tip aplicativ care urmărește realizarea unui demers didactic personalizat, menit să asigure formarea competențelor lingvistice în conformitate cu cerințele Cadrului de Referință European (CECRL). Programa aplicată, realizată în concordanță cu prevederile HG nr.222/2024 cu privire la educația adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, a fost aprobată de Ministerul Educației și Cercetării pe data de 11.12.2025.

Acordarea serviciilor cu titlu gratuit (grupe bugetare) este unul dintre obiectivele statutare ale CLR. Pentru a presta astfel de servicii unor categorii de persoane care pot beneficia de acest drept (angajații instituțiilor municipale finanțate din bugetul municipal, șomeri, persoane cu nevoi speciale, studenți orfani și aflați sub tutelă - locuitori ai municipiului etc.), CLR timp de 22 de ani este subvenționat de bugetul municipal.

Pe lângă prestarea acestor servicii, CLR oferă cetățenilor posibilitatea de a învăța limba română în baza unui contract de prestare a serviciilor de instruire (grupe extrabugetare). Taxa lunară aplicată audienților pentru serviciile prestate este coordonată cu DGECT și cu DGF.

În tabelul de mai jos este prezentată situația școlară atestată în cadrul CLR în a. 2025.

Număr audienți (pers)		Total
în grupe bugetare	în grupe extrabugetare	
179	67	246

În anul de raportare, 106 de persoane au absolvit cu succes cursul, formându-și competențe verbal-comunicative.

La absolvire, audienții sunt supuși unui test de evaluare a cunoștințelor achiziționate și a competențelor comunicative formate. În urma acestei evaluări, fiecărui audient care a promovat testul îi este înmănat un certificat confirmând nivelul de stăpânire a limbii, conform gradației CECRL.

Gestionarea finanțelor

Salarizarea

Ca și în fiecare an, în anul de gestiune a fost aprobată Schema de încadrare în care, în funcție de salariul minim garantat, sunt stabilite salariile pentru fiecare post. Retribuirea muncii salariaților CLR se efectuează în strictă conformitate cu prevederile *HG nr.743/2002* „Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” și cu

dispozițiile Legii salarizării nr.847/2002, art.20 și 21, care reglementează condițiile de retribuire a muncii salariaților din unitățile cu autonomie financiară beneficiare de dotații bugetare. De menționat că categoriile de salarizare se stabilesc în limitele minime ale grilelor de coeficienți tarifari.

Planificarea și execuția bugetului

Mijloacele bugetare alocate CLR din bugetul municipal, veniturile realizate în urma prestării serviciilor, cheltuielile aferente organizării activităților statutare desfășurate în perioada de referință sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Articol	U/m	2025
	1.Venituri, total:	mii lei	2642,8
	Inclusiv:	mii lei	2198.4
	a) subvenții de la buget		
	b) venit realizat în urma prestării serviciilor de instruire pe bază contractuală	mii lei	444.4
	2.Cheltuieli, total	mii lei	2621,2
	3. Profit (/deficit)	mii lei	+21.6

Ponderea impozitelor transferate în bugetul de stat în totalul cheltuielilor constituie (impozite/cheltuieli) 24,7 % (648.3 mii lei).

În a.2025, CLR a înregistrat venituri totale în valoare de 2642,8 mii lei. Ponderea serviciilor achitate din contul resurselor financiare ale bugetului municipal a constituit 83.2 % sau 2198.4 mii lei, iar veniturile obținute în urma prestării serviciilor de instruire

contra plată s-au cifrat la 16.8 % sau 444,4 mii lei. În a. 2025, întreprinderii i-au fost aprobate subvenții în sumă de 2198.4 mii lei.

Cheltuielile au însumat 2621,2 mii lei. Ponderea cea mai mare în structura cheltuielilor – 71.6 % -o constituie retribuirea muncii angajaților și contribuțiile sociale. Alte cheltuieli aferente serviciilor prestate de terți (multiplicarea materialelor didactice, achiziționarea consumabilelor de birou, utilitățile, întreținerea clădirii etc.) constituie 28.4%. Veniturile de la prestarea serviciilor de instruire s-au majorat în anul 2025 comparativ cu anul 2024 cu 329,6 mii lei.

Pe tot parcursul perioadei de referință, CLR nu a înregistrat datorii sau creanțe cu termen de prescripție expirat.

Activități realizate

- În anul 2025, pe lângă cursuri organizate pentru populația alogenă din municipiu, în premieră, CLR a organizat cursuri de studiere a limbii române pentru persoanele care doresc să (re)dobândească cetățenia RM sau a României, adaptând programa la specificul acestei categorii de audienți.
- Implementarea auditului lingvistic.
Pentru a eficientiza procesul de învățare, a fost elaborat un set de teste în vederea testării competențelor lingvistice obținute de fiecare audient după finalizarea fiecărui modul al cursului.
- Elaborarea dicționarilor bilingve (RU-RO, RO-RU) adaptate structurii cursului aplicat.
- Elaborarea unui dicționar de proverbe românești utilizate în procesul de predare.
- Implementarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern managerial, conform Legii nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar intern.
- Elaborarea și implementarea Codului etic și de conduită profesională.
- Aprobarea Politicii antifraudă și anticorupție a CLR, în conformitate cu prevederile Legii nr.82 din 25.05.2017 privind integritatea.
- Colaborarea cu Agenția Relații Interetnice în vederea organizării grupelor de studiere a limbii române de reprezentanții minorităților naționale din mun. Chișinău.
- Colaborarea cu agenții economici din municipiu în vederea organizării grupelor de studiere a limbii române în cadrul entităților.

Șef Departament administrativ